

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2022 m. gegužės 30 d.

Pervertintas ES biudžeto indėlis į klimato srities veiksmus

Šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje teigiama, kad ES nepasiekė savo pačios nustatyto tikslo bent 20 % savo 2014–2020 m. biudžeto skirti klimato srities veiksams. Europos Komisija pranešė, kad ES pasiekė 20 % tikslą, 216 milijardų eurų skirdama klimato srities veiksams. Tačiau auditoriai nustatė, kad nurodytos išlaidos ne visada buvo susijusios su klimato srities veiksmais ir kad tam tikslui nurodyta išleista suma buvo padidinta bent 72 milijardais eurų. Auditoriai taip pat nuogaustauja, kad Komisijos ataskaitose dėl 2021–2027 m. laikotarpio, kai naujas ES klimato srities išlaidų tikslas padidės iki 30 %, gali likti su patikimumu susijusių problemų.

„Kova su klimato kaita yra vienas iš svarbiausių ES, kuri užsibrėžė ambicingus klimato ir energetikos tikslus, prioritetų – teigė auditoriui vadovavusi Audito Rūmų narė Joëlle Elvinger. – Nustatėme, kad 2014–2020 m. ne visos nurodytos su klimatu susijusios ES biudžeto išlaidos, apie kurias pranešta, iš tikrųjų buvo susijusios su klimato srities veiksmais. Todėl pateikiame keletą rekomendacijų, kaip geriau susieti ES išlaidas su jos klimato ir energetikos tikslais. Pavyzdžiui, rekomenduojame Komisijai pagrįsti žemės ūkio finansavimo svarbą klimatui.“

Pagrindinės su klimatu susijusios ES viešųjų išlaidų programų sritys yra žemės ūkis, infrastruktūra ir sanglauda. Komisija įvairiems programos komponentams taiko koeficientus, atsižvelgiant į jų tikėtiną indėlį į klimato srities veiksmus. Kaip teigia auditoriai, ataskaitose dėl klimato srities išlaidų yra trūkumų, dėl kurių jos iš esmės yra nepatikimos. Dabartinis stebėjimo metodas grindžiamas prielaidomis. Jo metu neįvertinamas galutinis indėlis siekiant ES klimato srities tikslų ir nėra sukurta klimato srities rezultatų stebėsenos sistema. Koeficientai ne visada yra realistiški – kai kuriais atvejais išlaidos laikomos susijusiomis su klimatu, nors jomis remiami projektai ir schemas turi nedidelį poveikį klimatui arba neturi jokie poveikio (pavyzdžiui, infrastruktūra kaimo vietovėse). Kitais atvejais neatsižvelgiama į galimą neigiamą poveikį (pavyzdžiui, neigiamą išmetamo anglies dioksido poveikį).

Klimato srities išlaidos labiausiai pervertintos žemės ūkio finansavimo srityje – anot auditorių, jos padidintos beveik 60 milijardų eurų. Komisija pranešė, kad 26 % žemės ūkio finansavimo buvo susiję su klimatu, t. y. maždaug puse visų ES klimato srities išlaidų. Tačiau ES ūkių išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis nuo 2010 m. nesumažėjo. Taip pat auditoriai mano, kad Komisija per didelę sumą įvertino pagrindinių infrastruktūros ir sanglaudos finansavimo pasektojų, tokių kaip geležinkelių transportas, elektros energija ir biomasė, indėlį į klimato sritį.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Auditoriai apskaičiavo, kad taikant labiau pagrįstus koeficientus, tikėtina su klimatu susijusi ES biudžeto dalis sudaro maždaug 13 % (apie 144 milijardus eurų), o ne 20 %, kaip buvo parnešta. Jie taip pat įspėja apie riziką, kad planuotos arba įsipareigotos sumos gali būti neišleistos, todėl ataskaitose nurodytos klimato srities išlaidos gali padidėti dar labiau.

Auditoriai taip pat peržiūrėjo tikėtinus klimato srities išlaidų stebėjimo po 2020 m. pokyčius, kad padėtų Komisijai ateityje pagerinti klimato srities išlaidų ataskaitas.

Auditoriai reiškia susirūpinimą dėl 2021–2027 m. klimato srities ataskaitų patikimumo. Nepaisant siūlomų ataskaitų rengimo metodų patobulinimų, dauguma 2014–2020 m. nustatytų problemų vis dar išlieka. 2020 m. pradėta taikyti finansavimo priemonė „Next Generation EU“ (NGEU) apima pagrindinį reikšmingos žalos nedarymo principą, o tai reiškia, kad ekonominė veikla neturėtų kelti grėsmės aplinkos ar klimato srities tikslams. Vis dėlto auditoriai mano, kad įgyvendinant NGEU kyla papildomų iššūkių dėl mokėjimų ir klimato tikslų neaiškių sąsajų.

Bendra informacija

Specialioji ataskaita 9/2022 „Klimato srities išlaidos 2014–2020 m. ES biudžete. Ne tokios didelės, kaip pranešta“ paskelbta [Audito Rūmų interneto svetainėje](#). Auditas papildė ankstesnį Audito Rūmų darbą šioje srityje, pavyzdžiui, [Specialiąją ataskaitą 17/2013](#), [Specialiąją ataskaitą 31/2016](#) ir [Apžvalgą 01/2020](#). [Specialiojoje ataskaitoje 22/2021](#) taip pat nurodyta rizika, kad su klimatu susijusios išlaidos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) neatitiks ES taksonomijos standartų.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 621 552 224